

1143

111

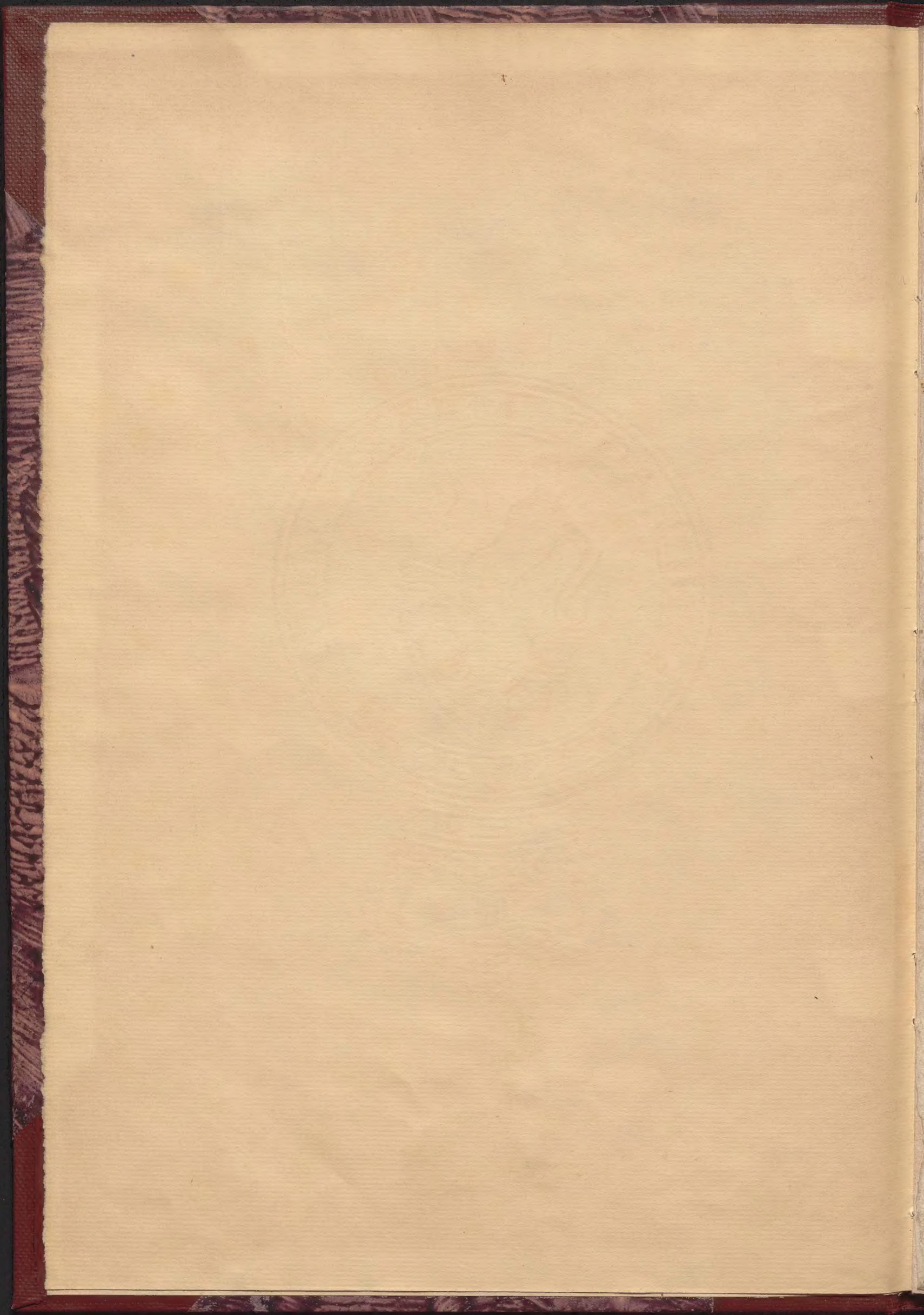
Upravione w r. 1937.

51

IV. Inv.
1143

Reverendissimi patris et domini metuentissimi quavis apud deo
 nre regeneracionis et assumptionis fidei Catholice tot iniurias tot
 q turbaciones molestias et incommoda, a fratibus venerabilibus
 domus Thentonicorum de prussia decem et octo annorum revolutionibus
 que didis et scriptis explicari non possent, neq singulis et insuper
 ac et in lacrimarum profusissima invidiati, enarrare valeremus
 viros pacencie non sine domine providencie misterio transsederes, qualem
 pacenciam humana ratio nobis instrare non valuisse, si per divinam
 gratiam concessa minime extitisset. Tamen attendentes q nulla maiestati
 do, ulla q tolerancia seu pacencie modestia, ab insultibus predictorum fratrum
 ordinis domus Thentonicorum de prussia nos poterat nec potest modo aq
 zelenare, et ab iniuriis periculis et angustis liberare, eaq passi sumus
 no sine maxima in eam compunctione vire sanctitati decernimus deda-
 rare, que si ppter treugas ut nos et eosq fratres ad biennium statutas
 substantivitate et pacencia volebamus ptransire, tamen silere non
 possumus eorum enormibus vexacionibus excitati. Nam si nobis easq treugas
 ante Bradinciam p dominum Lanfauem epum, sedis aplice legatum
 fenatas tenuissent et seruassent iniqua ea que vris paternitatibus
 ad pns exponunt nobis exponi pauldubio fecissemus. Sed noluit deq
 q iniurie nobis facte, et no nobis tm, sed fidei catholice substantivitate
 tate transirent, deo necesse e nobis, ut coram Sanctissimo actu nro in
 iniurias nobis factas, et violaciones federa ac tregarum exponamus, ut
 saltem per emiser. S. v. actum provideri prudenter possit, q in postea
 pacta, colligaciones, et federa nobis et ceteris principibus ac coaduto-
 ribus nris per eosq fratres firmitus et solidius obfuerint et q predicti
 fratres p doctrinam paternitatum vram in vita et moribus refoventur,
 hoc est em quod summe nos cupimus et ab inimicis pcorijs affectamus
 no em bella cu eis mize nec eos opprimere velles, no contra fas eorum terras
 possidere, deum testamur, cupimus, pces reverendissimi sed pacem et
 quietem exposcimus, qua mediante, felicitate fidem catholicam am-
 pliari valeamus iamq nobis summa cura est grecos et grecorum
 fidem sequentes ad fidem catholicam convertere et unire. In qua et
 putamus posse proficere maxime si nobis p eosq argum et fratres
 molestie ul impedimenta nullatenus inferantur. Cumq nunc spiritus sancti
 gracia munstante in vni acersiti vniuersales repntetis ecclesiam
 et sic ad nos ptineat abolere discordias propagare, et angere
 fides xpiana, et hereses extirpare aut ne eneamant, impedire cogi-
 taminus zelo fidei et caritatis ardore no iniuria quapiam, enarrare qe
 hactenus ab eisq fratribus passimur, ut illis consideratis, salubre
 et perpetuum remedium apponatur ne bellorum ansaribus xpianorum
 strages occurrat, ut hactenus dolentissime referimus eam constitit
 evenisse cum em iam ob tregarum facturam p ipos factam videamus
 ad bella eorum animos, esse commotos oportet. Sanctitati vre primor-
 disini patris et metuentissimi dmi ex quo etiam regis dispensacio mefa-
 bili ratione amicta ordinans et dispones nos huius mundi in istos con-
 stituit iudices, et exercit nos in titulu et gloriam sue laudis, addandas
 scienciarum salutis plebi eme, ad reducend dispersos de gentibus et re-
 ducent filios de longinquo, vos em estis quorum precepto, bonore salq
 provenit et langor malorum omnium causat, a nobis dependet desiderium
 singulorum ad nos no immerito recurrunt coramq conspectu nro
 pias preces, effundentes suffragia postulamus ac ut in pace sistere

liceat humilima exhortatione requirimus Et cum si hi qui sunt egrumori-
bus ad uiam benignitatis rediantur p[er] fidem ut sanitate a nobis ac-
quisita virtutibus rediant et resistent a uia sanctitate mereantur
cur non flagrante sanitate constituti ne impiorum morbo conficiantur
merito a uia sanctitate medelam implorant vobis namq[ue] data est
potestas omnimoda mandare iniquis nolite inq[ue] agere et delinque-
tibus nolite exaltare et exigere coram vobis conuenit ut accipiat
dominus uia iudicium et arguat turbatores pro mansuetis terre donec
scientia caritatis evanescat scientia uanitas nos igitur in fide nouelli
qui a primordio regenerationis n[ost]re et a t[em]p[or]e aggregationis ad sum[m]am fidei
orthodoxe saluti p[ar]te quantum in nobis fuit volentes providere vir-
tutes illas que pax dicitur a qua saluator n[ost]r[us] tanq[ua]m a digniori rex
pacificus nominari signatus est imitari cupientes q[uod] et caris et
discipulis suis pro memoriali quo nihil delectabilius dulcius et
gracius extimari poterit de hoc mundo ad regnum patris prope-
rans reliquit et dimisit pacem meam inquit vobis pacem meam
relinquo vobis et c. pro eo q[uod] nisi in pace non bene coli poterit
auctor pacis semper a t[em]p[or]e assumpte fidei cogitationes cogitationes
pacis et non afflictionis nec inq[ue] n[ost]ri sunt p[ro]positi q[uod] in domesticis
fidei guerras debemus exercere quia qui suos et maxime domesti-
corum curam non habet ut sacra probat scriptura fidem negant et
est infideli deterice. Ideoq[ue] et de his que ad pacem pro informatioe
v[est]re sanctitatis recitatur et scriptum sumus p[ro]testamur solemniter
q[uod] omnia quecumq[ue] pro parte n[ost]ra exponuntur non ad irritandum quicquam
nec confundendum sed ad pacis assequenda dulcedine nec ad suscitanda
summa seditiones seu bella sed ad necessitates nos urgentem explican-
dam et comodum ac statum pacis et tranquillum fidei catholice
procurandum recitari debent atq[ue] p[ro]poni Et non ad vindictam seu in-
urias tendimus sed salutare remedium et medelam Instamus et
devote petimus intolerabilis iniquitatis morbo succurri que tam
habundanter exuberat q[uod] ne dum quandoq[ue] in auctores eius redundat
sed plurimorum christianorum cedit ad noxam et non minus christiane fidei
augmento resistit Et q[uod] vobis pleriq[ue] pacis emuli p[ro]pter veritatem in eis
proponitur offenduntur attento tam q[uod] ipsa veritas non querit argu-
tos que dum occultatur frequenter offenditur eandem que alias t[em]p[or]e
sacramentis nos reuelare non potuit pro parte n[ost]ra tam sed i aptice
qua Romanorum Regi q[uod] et alijs Regibus et principibus sedule exposita
et crebris vicibus repetita coram v[est]ris paternitatibus qui p[ri]ma post de-
um meritis obtinere potest in quorum ore non est alligatum v[er]bum domini
nec potest timore humano in vobis potest ab omni sp[irit]u libertatis
prosequi ex dei p[re]cepto compellimur iubet enim deus q[uod] si proximis sa-
lutaribus monitionibus ab eis iniquitatibus non resurgit ip[s]i ead[em] de-
feramus non intendentes tamen aliquem in salute anime aut honoris
p[re]ferunt p[er]mittitur offendere sed potius vulneratos conscientias in
in nobis q[uod] in proximis n[ost]ris prestante altissimo efficaciter refor-
mare Nunc ergo cum omni timore dei et reverentia sanctitatis
n[ost]re ac supportatione fratrum ordinis thetoniorum de prussia p[ro]te-
stationibus predictis repetitis divine legis volentes implere p[re]-
ceptum pariter et humane que p[er]mittit in sum vnicuiq[ue] prosequi et
tueri in iustitiam aggregamur que nos circa assumptionem fidei
catholice multipliciter perturbavit nobisq[ue] tot offendicula et tanta
temptationum incommoda intromisit q[uod] et dictis et scriptis non po-
terunt explicari sed nec dubium quin procurante semiatore ziza-
nie humani generis ad nefario qui p[er] tribulationes multimodas et ad-
versitates varias nos cum gentibus n[ost]ris neophytis conuersis ad
dominum a caritate xpi p[er] suos m[is]tros et sequaces separare sata-
gebat talia sunt suborta altitudo sapientie dei disponens o[mn]ia
anteq[ue]

suauiter nos protegit / pacencie gratiam nobis dando / nec per m-
 firmitatez / diuersitatez qz veracem permissit nos succumbe / inpta
 illud / quod doming exeatim deueniat / quib poterat infirmare
 ymo nec varire in nobis et gentibz nris potuit casualis eventus /
 quod celestis consiliu disposuit celsitudo / gloriosum quippe est au-
 libet xpiano / cum affligitur / dimodo turpis no fuit sed in vpo
 commendabilis afflictionis occasio / disponente igitur altissimo
 et ad baptismi gram cum gentibus nris / nos vocante / du ad regnu
 polonie pro assumenda fide catholica / cum omibz fratibz / pncipibz
 qz et potioribz Baronibz ac nobilibz Terraz nraz / lituane / iter nrm
 assumpsimus / ipm qz cum omi deuotione colimando / no desistimus
 matizare / huius spei firmam gerentes fiducia / qd de conuersione nra do-
 mestici fidei / deberent in domo plurimum gratulari / ambaxiatores nros
 notabiles / ad vgrm / generalem fratrum predictoz de prnsia Cumra
 dum dictu Colnar direximus / ipm studiosis cogitantes precatibus
 ut amore illius qui sua nos morte redemit / nobis detenebris ad lucez
 et de perditione ad salutez iter preberet / innaret qz egeret / et lenatu
 de fonte baptismatis / tanqz spiritualis cognationis ppagator et mster
 de pceptis dei / et de agnitione fidei / nos mstret / et doceret / et sicut a
 vris audimus catholicis / et pro te certa hortemur et tenemus
 qz gaudiu sit angelis dei super vno peccatore penitencia agente / sic
 cedentes / qz ipe agr cum suo ordine multo forcius gratulari / debuit
 et gaudere / no tm de nra / sed et tante multitudinis gentis nre quam
 difficulter aliquis diuinerare potest ul potuit nos sequenti / conuersioe
 benignissima et deuota / per qua nra dei pietas mirabile gremio fidei
 catholice / ipam / et nos cum ea / dignata est adimare / inuenimus tanqz
 emmde / agrm / ab exemplo angeloz sanctoz omni segregatum / et a
 gaudio ipoz totaliter disceptatum / dum ex conuersione nra / et gentis nre
 pdicte / fuerat ultra modu conturbatz sequacem herodis / se faciens qui
 naturitate xpi fuerat nimis consternatus / voluit qz conuersione / nraz / et
 predicte gentis nre / totis viribz impedire / vbi inuenta est iniquitas ipius
 ad adm / dum illud in nobis inqz admittit / et impedire conabatur / quod to-
 tis viribz debuit dilexisse Et quid fecit / quesumus attendatis / in hoc quidez
 herode comendabilior / idem agr phibet / qz turbacione / suaz nesciuit ita
 bene sicut herodes palliare herodes em cogitans et dispones xpm m-
 terfice / prout dicit scriptura ewangelica / clam vocatis vagis zc et
 itez inquit / te et remmuate michi ut et ego venies adorem eum /
 xpsit ergo se voluisse illum adorare / quem voluit occidere / Ipe em ingr-
 taliter p nos requisitus ne iret ad lenandn / nos excusauit se excusa-
 cone cosimili qua fecerant iurati ad cenam / de quibz scribit ewange-
 lista / quoz primus dixit villam emi alter in ga bonny emi / Tercius
 vxorem dixit / Istoz quippe responsiones ptinet / pdicto agro poterint
 applicari / qm villaz pmo emi / cupiens hereditatez / nraz patrimonialez
 nobis absentibus contra domum / et omes iusticia occupare / In qua in ga
 bonny et cum agriculturis fertilibz sine precio potuit comparare vxorez
 dixit cupiditatez / suo ordmi inherentez / demorando ipam qz rubore
 humanitatis pposito / occultare no valendo / facta qz excusacione huius-
 modi / congregauit tota sua / et ordinis sui potentia / infirmans agro
 liuorez / emmde ordinis quod boni ipse haberet / in quo possent nobis abse-
 tibz dominia et terras nras invadere / et eas pro libito ipoz molestare
 et turbare / Sicqz idem agr litte sine facta aspersione et liga cum quibus-
 dam vicinis principibus / sismaticis v3 smolnesibus / et aliquibz scibz
 nris / et nobis subitis v3 plocen quos ipi ingri volebant / et ipis fuerit
 p hoc associatos / et attractos cum ipis / et eoz exercitibus / terras nras ad
 plagas quadrapartitas in longu et latu mbasezunt / nemine se opponete
 offendi / maxime ab illis qui zelo fidei et precepto religionis debebant

nos merito adinuare, inuaserunt ergo inhumanitas terras ipsas, ipas q pr-
 mo p interemptione hominum anhelantem una nobiscum, ad fidem et adducere,
 corde in finitatem tyrannica. Denique modum omni impietatis, quo ex cogitari
 fabillat, hec tunc hunc modum circa vastationes huiusmodi satis horribilem et
 andelem predicti agri, cum multis scelestis, sibi adinuicem obscurabant, in-
 tum teite, nam magis prussie, a finibus terrarum suarum in longum terras et
 thwamie incipiens vastare, pro gressu vastabat, usq ad congressum
 cum magno lithwamie, Similit lithwamie magis ab alio fine vastabat
 progredies, quousq in medio terrarum lithwamie predictorum cum eberati-
 bus suis sunt congressi, Et hoc modo p hos magis longitudo terrarum
 lithwamie desolata fuerat et vastata palios viuitos antea ipos prin-
 cipes predictos, cum ipis conspirantes p transfessum ab utroq latere in
 latitudinem ad modum crucis usq ad centum eadem terrarum lithwamie
 ipse terre sunt ptransite et transerse et tam in miseriorum desolate
 ita q in longum et latum vastitates eadem terrarum ponderando, ultra ce-
 tum miliaria magna, lithwamie, q multo istis maiora, que in hac pa-
 tria computantur, vestigia desolationis, predicta in ipis terris apparebant, et
 apparent nec credi poterit sine misterio facta fuisse, talis enim vastorum,
 q forte princeps tenebrarum, sentiens se expellendum, eiciendum, et fuga-
 dum, de eiusdem dominis, per memoria et passionem ihu xpi, et fidei ca-
 tholica, in eiusdem partibus assumenda p suos imitatores, quise simula-
 bant dei amicos, tam andelez vastitates fieri procurant, extollens
 se supra omne, quod vocatur xpus et quasi dicens nec tibi, nec michi
 sit, pro ut de meretricie legitur cum contempit, se puerum, que occupant,
 p dicitur, ut per mediam laceraretur, assensit, et quot et quantos torto-
 rum insanorum manus, senes innocentes cum lactantibus occiderunt, et in
 necem deiecerunt acerimaz, nulli deferentes sepi vel etati, qui arden-
 tissime ad baptismum ecclesie et fidei catholica, innocentes separastis
 miz sciam, et maledicti sanguipete, quare exexistis nos contra fidei catholica,
 cur abieistis consilium pietatis, et abiistis in consilio impiorum vnu-
 quod non intelligitis quod scribitur videlicet q iudicium sine misericor-
 dia, ei qui non fecerit misericordiam, et q ex iusto dei iudicio, in vna die
 pibunt cogitationes vre Consilium autem dei, et iudicium eterum per-
 manet forte nesciistis q delectabile spectaculum est angelis, si sint
 homines pro iusticia, obprobrium abundantibus et despectio superbis
 Nam ignis, aurum, temptatio virum probat qpi namq conversi in
 arum prauum, amici erant hostibus, fidei catholica, ante conversio-
 nez nraz, sed post baptismum facti sunt amici hostes atrocissimi, et
 persecutores asperissimi, delere nos volentes, et licet tot inquietu-
 dibus nos affecerint, totq damna nobis intulerint, que multi
 thezaurum, redimmi compensari q, non poterint, nichilominus suffragante
 illo, qui nos sanguine suo dignatus est redimere, separare nos no pote-
 rant, acacitate ihu xpi, quoniam ipse dux cuius etiam res agitur,
 intrantes Regni polonie, opus fuit perfectum p baptismi gratiam
 fidem catholicam, deuotissime assumendo, cum omnibus principibus ba-
 ronibus nobilibusq, tunc in nro existentibus Comitatu et sequela, et
 denique in regno polonie existentes, misimus quosdam principes, spua-
 les et seculares, et solemnes ambaxiatores ad predictum magnum fratrem
 ordinis euentonicorum de prussia, indicantes sibi quo fidei catholica
 p regenerationem sacri baptismatis, finem adunati, petentes ipm et
 eius ordinem humiliter et deuote, ut nobiscum pacem stabiliret et
 teneret, ex quo nulla haberet occasio pugnandi contra nos et tras
 nras, dum ad unitatem fidei orthodoxe remissum, intimando eidez
 q admirari no sufficiamus, q iet xpi nomen, deuote assumptum nos in-
 pugnare, ubi ppus nobiscum, benivola amicitia pugnare conabat, attento
 q nunc conueniebat caritas et amor, ex quo omnes in xpo fratres fuer-
 ramus effecti, qpe aut nec vnicui diem pacis voluit nobis concedere
 asserens q sine scitu, et voluntate domini pape, Romanorum Regis ele-
 ctorum q sacri Imperij, non posset nobiscum aliquam pacem, stabilire et
 firmare et sic ad impugnationem nram no desistit, nec voluit desistere

quoniam modo nempe non sine magna amaritudine, hoc accidens
 nos turbavit. Dum circa acquisitionem pacis sub ipsi nomine laborantes
 disturbia inquietudinum non potuimus evitare. Et ecce considerato
 eo quod talia de fonte voluntatis divine emanant, et procedunt, cuius
 disciplina in presenti amarissima est, in futuro autem rediens fructus
 patetissimus, nec putare potuimus, quod hoc ex ira dei quoniam potius ex
 mansuetudine dilectionis ipsius prodissent, ex quo que diligit casti-
 gat sic quod irascitur deus ut manifestetur affligit, ut parcat, postea
 ut erigat. Ideoque saluberrime elegimus, dominum dei angere divinis
 preceptis, sanctis et virtutibus, et bonis moribus, et possessionibus. Immo
 utilius putamus celum impleri quam orrem, et exinde satis prope
 hominum temptationes pericula, que nobis acciderant, aut possent accide-
 re in hac vita, timoreque hominum aduersitatem huius seculi postposito et contem-
 pto, ab ope dei manu lavare et retrahere noluerimus, sed ad partes lit-
 wanie post assumptionem fidei catholice, de regno polonie nos transfuimus
 cum societate platorum, doctorum, religiosorumque virorum, et spirituum persona-
 rum non modica nobis aggregata et adiuncta. Vbi in omnibus insignioribus
 locis, homines tam nobiles quam communes, senes iuvenes, pueros et la-
 ctantes, anglicos serenos missimus congregari, congregatosque dimidi fecimus
 in caternas propter nimiam multitudinem, eorumque videlicet in una parte oves
 masculos, et in alia feminas ponendo quibus sic dimisissimus presbiteros ad-
 muros, ad quales caternas quotquot fuerant necessarij baptizari
 debet eisdem hominibus caternatim. Sed non sine miraculo predicto qui debuer-
 ant baptizari, gratia spiritus sancti inflammati, tam ardentiter tamque
 sitibunde ad baptismum aspirabant, quod unus alium percelleret clamitans
 pro baptismo celerius sibi dando, fueruntque ita unanimiter eiusdem spiritus
 sancti repleti dulcedine, quod nullus reperiri potuit in tanta multitudine
 qui de susceptione eiusdem baptismi, valde gratus non fuisset. Eiusque lit-
 wanie, a fine ad finem pagorum ecclesias et conventus ezevimus et in locis
 dotavimus opportunis. Mistros in eisdem auctoritate episcopali constituentes
 et locantes quousque in wilnam qui est locus insignior preeminens, ubi
 ecclesiam fundavimus cathedrali et ipsam dotavimus de bonis nra patri-
 monij, in qua episcopi, pluresque et canonicos et alios ministros pro dei obse-
 quio necessarios constituvimus auctoritate sedis apostolice, ad hoc specta-
 liter accedente huius pacti et quod plerumque omnes errores, cultusque idolorum
 in singulis partibus earumque terrarum cum omni festinatione extirpare
 fecimus et purgare. Priores, predicatoresque ad omnes fines earumque terrarum
 cum omni platea seculari, direximus ad baptizandum gentes que non
 fuerant baptizate et ut talia liberius perfici potuissent. Iterum ad agrum
 et ordinem fecimus de prussia, ambaxiatores nros solennes di-
 reximus, petentes ipsos, et ordinem ipsius devotissime, ut manu re-
 traheret, ab impetitione terrarum nrarum, et guerras reponeret in
 quiete, ad ipsos aliquot, si nollet perpetue ut predictae gentes nre
 liberius potuissent concurrere ad baptismum, qui tandem sperto omni
 fidei catholice zelo omni caritate, et humanitate depulsi, nullas no-
 bis prestare voluit inducias quin semper nos in tam sanctis et pijs operi-
 bus constitutos impediret, plus solito easdem terras nras, maioribus
 tribulationibus et durioribus vexationibus impugnando, nullaque quiete
 pro assumptione eiusdem operis defici, ab ipso habere potuimus nisi illas tunc
 habuimus quia prestabant vias discrimina mandaciones aquarum et alia
 que accessum ad easdem terras nras litwanie, sibi prohibere et necare
 potuerunt, attento igitur eo quod ipse minor cum suo ordine et fratribus
 non haberent, occasione aliam erga nos simulandi et guerras nobiscum
 movendi, nisi propter fidem catholicam, que ex mera dei processit mis-
 eria patet ex annicia quo nobiscum ante tenebat in dubiam fidem
 assumptam tenebat pro tanto preconiis nris, et per consolatione singula-
 ri, illud dictum evangelium assumpseret videlicet beati qui per
 secutionem pacuntur propter iustitiam, eandem fidem catholicam non
 destitimus ampliare, a cuius dilatacone nulla nos potuit seque-
 strare ad versitas, ex quo ille qui in celis habitat, et humilia
 respicit, a nris semper fuit pius consolator et director perfectio
 incepta nolentes deserere, sed ea totis vite conatibus persequentes

iterum grandes, et illusterrimas personas extraneas, et signatim dñm
Cunradum, Wilelmum pie memorie cñ alyb magnistatns domus qui
se etiam magna apud m̃m, et ordines, in factis pacis p nos petite posse
efficere extimabant, ad eosdē m̃m et ordines dixerunt, petentes
nos in p̃secutione tanti boni, et ampliacione fidei catholice nō inpetent
sed nobis libertate p̃starent, ad gentes terrarū ñrā baptizandas, in
qua re p̃p̃ssū cognita est iporū cupiditas, dñ eisde p̃ncipibus t̃is
responsū dādisse p̃hibent, iniquientes q nō licet eis cum talibus t̃is
pacez face, in quibz ipi banmeria iporū extendebant, quia p̃nilegiati
essent super ea, q ubiqz banmeria iporū ut p̃missū est, extendēz
ille terre debzēt ad ipos p̃tinere, q quale p̃nilegiū illud esset, qd
in p̃sonis ecclesiasticis, et rāmnidē anazicia ambicionē qz constitueret
sed et illud stare nō cōdūm, est ne hic religionis fructus, subonq nūm
vmbra Et sic evidenter compimus, q anazicia in mentibz eorū mainis
habuit dominū, qz propagatio fidei xpiane, quimmo illa intantū
excecit in eis, q in ipis fidei qtemptū est illa vendicare, aut
veris vsurpae querūt, que ad vsū et domū redacta iam extitit
xpianū et rubigo animarū anazicia, et tinea cordū cupiditas que
sic eosdē m̃m et fratres excecavit, ut dei et iudiciorū eiū obliti ne
q sue parcerent aīe neq fame. Sicq cñ h̃is, qui nos aderūt volū
nus esse pacifici, et cum ea que ad pacez fuerūt loquebamur, cñ
illis impuglabant nos gratis. Attendite igit qm dñā fecerint et
si miseraō humane pietatis, ipis tunc merat, aut potuit inherere
cum ipi deserta om̃i dei iusticia, et om̃i humanitate derelicta m̃ras
ñras captato tempore nobis absentibus insiluit, ipas q multiplici
vastitate deftant cōmunt et comertunt in t̃m̃em tam minores qz
senes neophitos, ac parulos utiqz sepe necant crudeliter, in fan
guine iporū gladios suos in p̃ssime rubricantes. Vbi etiam illa non
deerat senicia m̃pis, q quicūqz nominant se xpiano nomine, hūc gla
dius iporū avidus penetrabat. Vgens ne dixerimus xpiana s̃ h̃az
baza, Quomodo em xpianus meretur dīa, qui sola impietate annui
xpianos et illos maxime qui noviter sunt conversi intermere con
munt p̃fecto circa hoc genti baptizande talis timoris occurrat m̃cio
qd postmodū ceteri baptizari formidabant, q nonerunt p̃ter fidem
ad qua aspirabant tam audele martiriū pati, om̃es et em quicūqz
se xpianos nō vocabant, salū vita et corpore captivi, tamen ad t̃as
iporū p̃ussie pellebant, ac nomen et fidem xpianāz profitentes s̃r
at quicūqz ibidē in t̃eris lithvanie, sacerdotes et ecclesia inveniebā
tur tūc circa baptismū neophitorū laborantes turpiter et sine om̃i
misericordia mactabant, et ad escas bestis ac volatilibz exp̃siti, et
profecti sunt. Quotquot etiam eccleie ibidē p̃ plebe neophita sum
habantur p̃p̃m m̃m et f̃es ordinis p̃dicti cōmunt et re
digebant in molimū, qz ip̃e m̃r et fratres eū ordinis invidē
bant operibz que faciebant, in xpi nomine p̃ fide catholica dilatan
da. Ipa em pestis, invidie, merita virtutum nō ponderat s̃ tormē
ta consencie sustinet, dñ ipam p̃ceptis ambicio, et elationis p̃e
appetitus excecavit quidus em quilibet inimicus est pacis cōtemptor
fidei et ad versarius unitatis ad defensiones promptus, et ad odia
in humanis p̃terea spem habentes, grāam sedis aplice ad
tollendas abominaciones eorūdz m̃ri et fratru ordinis p̃dicti
nobis et genti ñre neophite in hac parte succursuraz ad eam
missimus p̃missa exponentes eidem quomodo ip̃e m̃r cū suis
fratribz et ordine essent nobis plus m̃festi q m̃r fuerūt an
asumpcionē fidei catholice, imo et si quqz favoribus nos p̃seque
bant in gentilitate existentes, nūc in gremio s̃te matris eccleie
insidēs perturbant exp̃osimus ergo, quomodo nō p̃mittent nos
angere fidez catholicā nec pacem nobiscum vellent amplecti
aliquales vbi tūc supplicatū fuit domino. Urbano p̃e ṽt ut ipos

cohiberet ne nos impediret in tam pijs et gratis operibus Deo Sicq;
 qd dictus dñs vrbanns papa sextus, volens calamitatibus nrjs
 et gentis nrę neophite paterne succurre, et fidem catholicā tporibz suis
 dilatare, misit ad eos suas lras et nuncios ut nobiscum pacem tenerent
 et nō impedirent nos in exercicio et augmento fidei xpiane Simuliter
 fecerunt dñi Bonifacius et innocencius, qm nuncios et lras ad eos di-
 rigebant ipsi anteq dicerent se noluisse, eisde p nuncios ppos respo-
 dere, fingentes se mandata iporū gratūte suscepisse, post recessū anteq
 eorū nuncios exhortaciones iporū contempnentes, pceptis aplicis
 obedire noluerunt, etiam obrem spes nrā, quam in pace mandatis, et
 exhortacionibus aplicis procuranda habuim⁹ in toto est fenestrata.
 Deniq; missimus ad Roman Regem et electores imperij et ceteros prin-
 cipes xpianos, nobis petentes de pace provideri, nō erat anteq tūc
 qm adimaret, aut qm saluos faceret, qm ipsi agr cū fratribz tūc cum
 magis pro pace habenda clamamus, nob et genti nrę crudeliter insulta-
 bant Terras nrās tam a parte terrarū prussie, moleste ferentes qm in-
 dices p insidia et ad maiorem quietē pro sola pace peterem⁹ terras
 nrās, tam a parte terrarū prussie q a parte lithuane bis aut aliqu-
 ter in annos prout ipis portunitas tempore suadebat, vastabant, et
 omes inhumanitates circa occasione neophitorū acerrima exercebant, nō
 deferentes ut pmitteretur religioni sepi et etati occasio, ubi ecclias
 ut pmitteretur, quotquot reedificabant, cremabant puros et religiosos occi-
 debant, ecclias scismaticorū saluas et integras dimittentes et adhuc
 in omibz hys, nō est quietatis furor eorū sed ulterius manus eorū exten-
 debant contra nos et terras nrās, a quaz vastacione cessare eis ob exhor-
 taciones et mandata dei fidei catholice ac summorū pontificū nullaten⁹
 voluerunt, nec terras nrās ppter eaz latitudinē ad extrema desolacio-
 deduce valentibz, quid fecerint, anida mente et anie attentissima que-
 rimus attendatis, nam illud quod Saluator detestabiliter reprobus
 et phibens p evangelij neq scismata et divisiones in Regibz, qd e
 in ecclia dei fierent dñm amittant, omē regim in se dimissim
 fore desolandi minime attendentes, ipsi contra intentionē saluatoris
 perverso studio mādentes studuerunt novelle plantacionis occidui
 in terris lithuane nasci incipientes nō edificare s; destruere plen-
 dentes divisiones sediciones, omesq malū, inter nos fratres nros
 nmo inter omes nobiles, et plebeos terras nrās indigenas semina-
 re procurarunt eis arte et misterio dyabolico, bellū intestinum in
 Terris nrīs pace dei volentibz inducē, pramiserant em quibzda
 fratribz nrīs q ipos ad sedem supmi principatus nrī voluerunt extol-
 lere et Regim de Terris nrīs erigere, et eos postmodū coronare et
 sic ab antiquis tporibz circummebant fratres nros, a nobis iporū
 arte et dolo dimissos, et ad setalit exortos, a quibz nullaz pates habu-
 ribz nichilq aliam donare valentibz privilegio sup terris et domi-
 nis aut aliquibz iuribz exigebant Terras nrās in re in quo vendicare,
 et occupare pntentes illud dñm nichil dat, qm non habet nime
 advertendo et sic p fratres nros ad se attrahos dissidium in Terris nrīs
 scismata horribilia seminabant, ita q pater filio, filius de patre
 frater de fratre vir de vxore et vxor de viro nō bene confidebant
 pradebat q alter alterum hinc et inde, et ad mortis periculum
 omis alium exponebat ibiq feror fidei incipit tepestē ex quo
 non videbant illius patrie gentes se posse sine eorū acerrimo ex-
 terminio fidei opa exere et q terra, inbetimine guerraz vedabat
 in modis, sic q in ampliacione fidei catholice modica potuerunt
 preuenire incrementa et ecce hui⁹ ordinis et fratru, qualis ibide
 apparuit aut potuit apparere de vico, dñm publice intrantes terras
 lithuane in exatibus proclamari fecerunt, ut quicq vellet li-
 bertate habere stare q in errore pagano nec ad fidei catholicam con-
 volaret Sicq homines ptalez modum, ad se saltem maledictos attra-
 hebant ut p conseques terras et dominia nra sibi attrahē potuissent
 nec dubium quin idez ordo longe sit a salute ex quo suos et ceteros
 gmissimos tam temerarie dissimulat ignorare istis igit taliter

procuratis cum ex exercitiis magnis castra nostra circumvallabant et aqua
per traditiones inimicorum familiarum acquirere circa quare acquisitiones
committebant strages immuere et seditiones infinite erant ante per
quot azonachi quotque clerici qui laborabant circa baptismata conversorum
fuerunt inhumane interempti ubi inhumane humana ful-
citudo posset hoc fides oculis declarare patris igitur talibus tan-
dem ad hoc devenerunt res quod ipse ager Livonie cum fratribus suis tanta
potentiam tantamque multitudinem exercituum adunavit quod tamque
ordo ipse dicitur adunasse et cum agro Livonie et exercitibus fratrum
nostrorum quos a nobis per ammissiones suas separaverat circumvallavit
nos de omnibus mundi partibus vulnam qui est locus insignior in partibus
Lithuaniæ in quo tria castra sunt sita et erecta quorum unum vocatur
curia castrum in quo multa milia armatorum et aliorum nobilium et com-
muni hominum utriusque sexus tam pro defensione castri quam pro refugio
et consuetudine fuerunt collecta in quo castrum dux lazimirus prin-
ceps christianissimus frater noster germanus carissimus capitaneus ibidem fuerat
constitutus et ulterius in eo castrum tanta ut permittit fuit multitudo
armatorum quod per potentiam ipsam acquiri non fuit possibile nisi prodicio
frandis intestine in eodem latenter fuisset procurata per quod prodicio
dux inimici ad debellandum predictum castrum venerit incendia multa
facta sunt in castrum seditionesque maxime surrexerunt inter existentes
in castrum et exinde facta fuit talis commotio quod nulli sciri quid agere
debuit inimici aut favore et commenda proditorum castrum intrant
homines interminant improvisos ibique tanta strages circa gradum
eiusdem castrum est commissa quod multa milia hominum de insigni per-
tam principum quod nobilium quod est plebeorum utriusque sexus fuerunt misera-
biliter interempta ubi tunc frater noster germanus predictus lazimirus
princeps christianissimus dux de eorum castrum ad alius castrum inferius con-
fuge noluit per inimicos detentus ad agrum ordinis fuit ductus
statimque inhumane et flebiliter tunc capite in confusionem et
pudorem nostrum et nostrum sanguinem sempiternum omnibus adque parum fuit
eundem principem fratrem nostrum carissimum tam impie tamque crudeliter intenc-
tum in quod melius creatoris nostri et gratia inhumane humane modesta de cor-
pore mortuo ludibria facere presumebant caput eiusdem fratris nostri ad falan-
ga longissima per lancea valde altam impositum per castra exercituum
suorum ignominiose deferentes et sicut abel a Cain sic princeps iste in-
fissimus ab iniustis innocens a nocentibus interemptus est et occisus
cum mortis memoria deleri non poterit propter mortem abel qui propter in-
vidiam fuit interemptus et qui tamque summa innocentia semper
clamabit contra filios iniquitatis impietatis et dissidencie et quod ama-
ra esse debenda quod principis memoria qui per fratres facientes
se spirituales tam turpiter est necatus est ne hec iuste religionis pro-
fessio principes christianissimos cum suis in fide sequacibus et corpora eorum
mortua tam lamentabiliter et ignominiose tractata et non tamen de isto
principi sed de aliis multis et notabilibus nobilibus quod christianissimis
summa patiantur inter quos fuit quidam notabilis magnificus dux
martinus alius Budimuntius dictus deo devotissimus et fidelis qui in
afflictum captus tam impie quam ignominiose tractatus est et penam mar-
tiris diversis affectus ut tandem penetratis tibi in arboris summi
lenatis pedibus capite vero deorsum in fofo suspensus super sagittis
transfixus extiterit et ipse tamque horribilis est repletus et postea
fuerat decollatus revera non est auditum a seculis quod inter barbaros
et paganos tanta ingeret crudelitas et inhumana humanitas
tamque maxima et horribilis quod ita turpi morte damnari deberent
innocentes et a fide catholica renocari hiis itaque commissis et patris
castra viduata et alia nullo modo potuerunt acquirere quare longas
moras circa acquisitiones ipsorum consumpserunt revertuntur igitur ad
ipsa spe qua terras nostras occupare intendebant omnino primati et fru-
strati et quid ulterius fecerit attendatis nam malum malo

5
cumulantibus, itere maiora pericula salutis pe et ceteris populi fidelium praeclara
inceperunt tantum omni feriore ad destructionem nostram habuerunt quod non tam cum
sacramentis vel barbaris sed si potuissent cum diabolo et malis spiri-
tibus contra nos se ligassent et ecce filiam primogenitam Ducis Wj-
tolbi xpianam per nos baptizata, cuiusdam magno duci et patienti
sacramentorum Balisio et osque in damnatum matrimonium nuptum tra-
didimus, ut cum ipso foras potuissent nos et fidem catholicam
impugnare, que quidem filia de fide nostra ad septem Sacramenta
cum sit transducta, taliter facta est infesta fidei catholice quod
tam patres quam matres odio habet, et omnes qui vocantur hoc nomen
xpianum immo conversiones infidelium, et sacramentorum impedunt et
impedit infinitas, ceteris propter predicti fratres nostri nobis fuerunt recom-
mendati et cum ipso semper finem remitti, iterum alium fratrem nostrum ger-
manum dominum Boleslam alibi exstinguit dictum, nobis persuasio
nibus subdolis abstraxerunt que eum in summo principatu terrarum lit-
vane collocare praesunt, et in regem coronare, in quo ita multas
terras litvane magnas strages commiserunt per diaconibus traditis
et dissensionibus inter nobiles et indigenas earumque terrarum nostras
litvane principaliter seminatibus per quos quidam Boleslai duces, fratres
nostri, medium ordinaverunt in effectu quod tartari ex una parte nos debui-
erunt impugnare, et ipsi parte ab alio, et impetere nos atrociter
disposuerunt, ampliationem fidei catholice in eisde terris nostris lit-
vane suffocare intendentes et sic idem Dominus Boleslam frater noster
eisdem tartarorum ad hoc factum exequendum foras nolens allicere
in signum federis bannierum, Imperatorum sen Caesaris tartarorum in his
podolie quas a nobis tenent, exercebat, committens suis capitaneis
et gubernatoribus, quos loco sui in eisde terris podolie reliquerat
eisdem tartariis, quocienscumque impugnare nos nolissent presidia
facere opportuna, divina autem providencia que in sui dispositione
non fallitur operante, accidit, quod repulsi tartari terras podolie cum
potencia nostra ad nostram redierunt, propter ipso fratre nostro cum eisde
fratribus terras litvane, cum validissimis exercitibus oppugnante
et vastante cognitum est enim illi qui nihil ignorat quod a tpe quo
fides xpianam assumpsimus et Regni polonie recepimus diadema
semper nobis displicuit cum xpianis, et domesticis fidei guerras facere
et quibus disturbia exercere omnesque molestias et omnia incommoda
singulasque displicencias, dispendia et iacturas decem et octo annis
integris, tam in vastationibus terrarum quam occasione neophytorum
necationibus plurimorum et aliarum spiritualium personarum, qui eorum mortificatione
nibus fratrum et consanguineorum, nobis plurimum dilectorum praeferimus
describitur, patienter sustulimus, nec manum extendimus contra
eosdem, cogimus et fratres semper cum fide assumpsimus offendere formi-
dantes, si enim ipse ager et fratres ipsius ordinis, nos tractant et ma-
gis pacifice ad fides venientes suscepissent, et caritate christi ac mi-
seratione humana tractassent multa comoda pro nobis in amplia-
tione sacratissime fidei catholice et subiectione incredulorum fuisset
percurata et quibus multa omnes legem multa omnes gentem ritus,
pax semper offerenda est eis inimicis, et maxime in fide christi in qua nul-
lupapitandum est, in qua nemo repente fit summus, pro tamen manu-
datum caritatis, quo est confirmatio summe pacis, erga nos persequi
voluerunt nostram patientiam, immo resistentes, et spernentes, quo-
rum religio in hunc et deo grata, medicari non poterit tante magni-
tutis temeritatibus deformata nemo quod miraretur si verborum modestiam vis
doloris exasperet aut exuperet, iactura enim fidei et humani quibus
interempti deplorantes publicam ad hos sermones paulisper
ordini, arguo, et fratribus, quamvis fortassis ingratis oportet primum
perire, et insana et impia altitudo, cur te extollis adversus sacra
dei, cum perfecta sunt opera qui vocat ea que non sunt tanquam ea
sunt, qui infirma eligit, ut confundat fortia, emaze christum per-

sequeris qui non pro te solu, sed pro omnibus mortem amaram sustinere dignatus
est. Cur sanctificari volentibus per baptismum ad gremium sancte matris ecclesie
insultanter denegasti introitum? Cur compunctos corde mortificare tam
infernici presumebas? Cur proximos per christum ad fidem multatos tam depresso intus
tu, et tam ingrato suscepisti quos in caritate non ficta, et in visceribus
christi amplecti debuisti? Cur novellis in fide quasi modo genitis et
infantibus, lac caritatis deificae et doctrinam preceptorum domini ipso in-
pugnando ab ore abstraxisti? Cur facientis plenaria fidei catholice,
ab aquis salutis repulisti? Cur cibos et potus temporalis mortis
amaritudine, domino deo placentes obtulisti? Victimam sed te a gratia ce-
latoris et hereditate celesti exclusisti? Dum ipse effusio animo celestis
dulcedinis propinari non curasti? Tibi propter hoc veremur ne, in isto
dei iudicio damnationem acquisiveris gehennalem utinam sapere et
nonissima providere, quod religio in maculata cordi tuo taliter inherere
at ut illud quod spiritui inceptis et tua professio attestatur, carne
nullatenus respicias vel contingas, nam titulos religionis praestabit
et abolet nequitiam in moribus, et finitus in peccatis, et utinam non
hec tibi essent dicendo utinam que cogimur pro communi omnium
christianorum salute deferre tacere possemus. Sed nec licet postquam ad
evangelica regna nostra, immo in periculis gressus catholice fidei co-
natum exponis, videmus te exurgente et clamitante fortiter contra nos
ac ficta exponentes, ut que vere de te protulimus caligine quadam
tuo non vere asserimus. Delinquant sepe enim ut preceptum dixerim
nasti, quod nos ope tartarorum christianam sanguinem effundimus et effus
illoz gladius sanciamus, at absit nos unquam christianam sanguinem nisi
vehementissime compulso, et nostra tutela dimittant aspersisse dolentem,
antez, et non dolere non possumus, cum audient illi, a quibus tot sumus
inimicis lacerati, tot insidiis opprissi, gloriam nostri nominis confundere et
contra nos iacula infame gessere, quibus ipsi in totius in christiane reli-
gionis dedecus sunt sedati, sed hoc eximet, ut cum cogitant suis sal-
lacis nos opprimere, illis ipsis detectis, in laqueum illi incidunt, in quo nos
innotare procurant, ad rem devenimus inquit hoc certissimum est
quandocumque cum eis in pace fuimus, nos tartaros invasisse et illorum
sacrum atque petulenciam viribus nostris fuisse repressam, iam enim non mi-
ta ipse sunt de causa, quod habitis certis inducis cum sassinatis, quibus
cum fidei contemplacione bellum gereramus et adversum tartaros con-
versis, illos manu, et potencia nostra ac factum nostrum, et eorum fra-
trum aliquanti presidio tunc intererunt talit' eorum exercitum invasisse
et tale cum eis prelium commississe, quod filis afflictus, vis extitit auditus, verum
non sunt magna clade nostrum gentem, ex regno enim polonie ac lithuonie
meliores pene ceciderunt aliorum aut ad nostrum non parum fusus est exer-
citus. In eo antequam bello plio ut deo placuit, tartarorum imperator extitit
interemptus, cum necesse, maxima nobis pro fide catholica in illis par-
tibus, protegendis prestitit adjuvamenta. Nam ex post tartaris dempno
gtendentibus, licentia nobis maior extitit christianam religionem ampli-
are, et modum ergo tartaros in christianam sanguinem effundendum vocare
mus, quos nos pro eorum custodia, cum tanto nostrum gentem, ac regnum
periculo invasisse et invadendo periculis. Hodie enim propter hoc
zibus, nos fines tartarorum, et cum tartaris nostris preliis subiectis custodi-
mus, eorum respectu precipue talium tartarorum ope ad impediendum
alios emperz condicione fungimur, quo citius christiane religioni, eos
copulare valeamus, istorum et auxilio sepe munimur, si qui ex christianis
videbunt nos molestant. Si enim maximatis armis, obtutellam manu
ordines prutemcorum faciunt dum exercitus contra idem et fratres
ex prutenis quibus non usquam infide sapientes, quo validius pu-
conulsi sumus ad fidem, munus nisi provocati ad bella propinamus,
et illa, quidem non gladio terminare sed concordia sapere oramus

Nec non licet cum fratribus predictis fedus iure postquam in eis superbia religionem
 viciat et patientia temeritas superavit nam iam annis habetum/
 quo constituto more exercitu amplissimo penes non prede causa non
 pro iniuria inferenda deus novit sed ut eorundem iam pridem incepta bella
 meliori conventionione sopirentur ecce angli ordinis et aragonsis insili
 duo gladii nobis presentati sunt quorum altero quilibet se defenderet/
 et nobis plimum in dictu est quod et si non libenter suscepimus animose
 et victici dextra peregrini itaque finis est exercitus prutenorum et laci-
 mabiliter interempti nos ergo bella in se semper incepimus et illa cum
 licet concordia terminamus aut si armis experiri oportuit deo pro-
 picio cuius nomine potissima nostra bella gerimus victoriam habuimus/
 et gens deo dedicata et fides christi vestem deferentes cur nos ita nunc mo-
 factis nunc verbis opprimitis an melius foret nostra professione et
 constituta nostra ordine loca tam dedicata regimine finitima adire ac
 habitare quibus tactorum insultus opprimere valeat quam rem ita
 nos affectamus ut si id agere velletis omnimode assistere curamque
 an ea est intentio christianorum ut hanc loca possideatis talia quo ocio con-
 secti sed etiam vitam trahatis et non solum hostes fidei catholice non opor-
 tuerit sed immo conuersos distrahere contingat hinc omnibus recensitis
 pauldubio putamus quod sanctitas vestra ad providendum accuratius multa-
 bitur sed quo vigilancie futuris bellis obviare curetis pres electissimi
 nunc que in presencia contra multas tenebras attemptantur recitatur
 sumus licet enim alias multas tribulationes nos affecerint materis et
 diversorum incommodorum molutos nos turbaverint que vix patrimoniatu-
 bus singulariter deservimus Romissime tamen diebus hinc pendentibus
 pacis federibus ad biennium sepe dictum dum lanfancie episcopi aplice
 sedis legatum cum omni sinceritate ut putamus stabilitate ad nonas
 contentiones et violationes tenebras non sunt veriti consurgere vil-
 las has videlicet Inzinov erlav et Kovarnesch de manibus
 capitaneorum nostrorum violent extrahendo quas utique ex pactis singula-
 ribus tali modo extrahere non debebant eisdemque etiam tenebris
 ducentibus ipsi fratres per quendam commendatorem ipsorum de Reschow
 pao quidam exaginta maleficos incendarios qui nos et sub-
 ditos nostros per incendia damnicaverunt multimode quod circa
 incendia huiusmodi magna pars fuerat deprehensa quorum oculus
 quilibet singulariter confitebatur quod propter dictum commendatorem
 de Reschow conventus sunt de tribus macis quas uniusque talium
 pro cuiuslibet ville aut alodii seu cuiusvis loci incendio solne
 tenebatur ita quod hinc et aliis consimilibus contra pacis federa per-
 ipos talia machinis oportet nos tenere armatas gentes et terras
 nostras custodire sumptusque magnos circa easdem tenebras pacis facere
 quales in grecis nullatenus faceremus deo quod pres metuentissi-
 mi ex quo etiam regis dispositio inestimabili ratione cuncta ordinans
 et disponens nos in vni convenire decernit quo iudicare habeatis
 impias et custodire innocentes ad vram recurremus sanctitatem
 zelo maxime fidei christiane ut talium angli et fratrum petulantissimis
 ansibus freni apponatis modestie ac molas leoni confingere
 studeatis quid enim est quod omnes de tam sanctissima synodo contemni-
 sciunt nisi quod licentiam habet in viam veritatis et iusticie dirigere
 omnem gentem que nisi nunc provideatis manu ad tale aratum
 ardebit appone non sit timor in cordibus vestris nec tepestat fons ci-
 vitatis cuius hanc potissime nobis competit audite patientissime
 sermones nostros et illos vestri auxilii inmodestis questimus denique nostra in-
 nocentia veritas et salus ut vestri prosequantur protectores et
 oramus pres sanctissimi quos deus feliciter et hanc sanctissimam
 synodum faciat terminare etc

[The text on this page is extremely faint and illegible due to fading and bleed-through from the reverse side. It appears to be a continuous block of text, possibly a letter or a chapter section.]

